

Debrecen 1869
67-73. szám
a hien

53, 54. szám a
hiegől

1869.

14. szám.

Kedd, július 20.

Előfizetési árak:
Helyben
Félévre 6 frt.
Három hónapra 3 „
Postán küldve:
Félévre 7 frt.
3 hónapra 3 „ 30 kr.
Egyes szám
10 kr.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Előfizetési pénz s minden közlemény Főpiacz Vecsegház földszint a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr.
Terjedelmes és többszöri hirdetés alkuszert
Nyilttér: 15 kr. soronként.
Helyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr.

Előfizethetni helyben: **Telegdi K. Lajos** és **Csáthy Károly** könyvkereskedésében s a szerkesztőségénél. Egyébütt a postahivatalok utján.

Debreczen, július 20.

○ A királyi városok, megyék, kerületek törvényhatósági jogainak megóvása magának az alkotmánynak biztosítékául szolgál.

Mert, ha a törvényhatósági jogok kellőleg biztosítottak; ha a törvényhatóságok az önkormányzati jog alapján saját, választott tisztviselőik által intézhetik a közigazgatást; ha a törvénybe ütköző ministeri rendeletek elleni felterjesztési joguk meghagyatik; s így alkalom nyílik a kormánynak is az országbeli összes törvényhatóságokban kifejtett közvéleményt és közértelemet megismerni, és e mellett azt is tekintetbe veszi a kormány, hogy a törvényhatóságok a magok véleményét helyes indokokra alapítják, és azon felelősség érzetéből indultak ki, melyre az eziránt hozandó törvény szerint szorítva lesznek; ha a törvényhatóságok véleményüket és felterjesztéseiket azon gyakorlati tapasztalattal és bölcseséggel állapítják meg, mit az országos politikai kérdésekbeni részvételük utján szerezni képesítve lesznek, az ily kérdésekbe beleszólást részükre biztosítandó törvény alapján: úgy valamint a kormány felelőssége nem fog gyengítettetni a felelős törvényhatósági tagok többségének eljárása által; s valamint nem gátolhatik meg a végrehajtás az egyszerű felterjesztések utján; épen oly kevésszer fordulhatnak azon esetek elő, melyekben a kormány téves felfogásból kiadott rendeleteit is erővel keresztül vinni, hivatva érezhetné magát; s így az önkényes, absolutistikus kormányzás bekövetkezése is majdnem lehetlenítették: másfelől pedig, a törvényhatóságokban, a közügyek iránti érdekeltség, s az azokban részvétel utján kifejlék az egyéni művelődés és a jogéret szilárdul, és oly közszellem fog képződni, mely az alkotmánynak, a szabadságnak hű védője, s ha kell, megmentője leend.

Igy éretik el azon eredmény, hogy felelős kormányzat lehetősége mellett elkerültetik az elébb-utóbb vészbedöntő központosítási rendszernek megszilárdulása, minek ellenben mulhatlanul megkivántatik a mint Tisza Kálmán is mondja „a parlamenti felelős kormány és megyei rendszer“ czimű munkájában, hogy a törvényhatóságok politikai kérdésekkel is foglalkozzanak, mert csak így érhető az el, hogy ne halmozódják össze a központon minden politikai irányu szellemi tevékenység, hogy ott tul ne forrjon az élet, míg a vidékeken kihál az.“

Ujdonságok.

— A debreczeni zenedében, az 1869-ki tanévet bezáró közvizsgálatok, következő rendben fognak, a zenede énekteremében megtartatni,

1869. július 30-kán pénteken d. e. 10 órától 1/2 12-ig az általános képezde leánynövendékei, 1/2 12-től 1-ig: az általános képezde finövendékei; d. u. 5 órától estig: a hegedűiskola növendékei osztályonként. 31-kén szombaton d. e. 10 órától 1/2 12-ig: a zongoraképezde leánynövendékei, 1/2 12-től 1-ig a zongoraképezde finövendékei; d. u. 5 órától 1/2 7-ig a zongoraiskola leánynövendékei, osztályonként. 1/2 7-től estig: a zongoraiskola finövendékei, osztályonként. Augusztus 1-én vasárnap d. e. 10 órától 1-ig, az énekiskola finövendékei, osztályonként; d. u. 3 órától 6-ig, az énekiskola leánynövendékei, osztályonként. Kelt a zenede kormányzó választmányának 1869. június 27-kén tartott üléséből. Komlóssy Lajos zenedeigazgató. Kiadta: Vincez Viktor egyleti jegyző.

— Majdnem minden nagyobb városban az egyesek felkeresésére, s egyáltalában a tájékozódhatásra nézve oly fontos házzszámok rendezve vannak már. Rendezve van az így legközelebb hozzánk Nagyváradon is, hol minden után a házak száma az egyen kezdődik, s halad tovább, az egyik oldalon a páros, a másikon a páratlan számokkal. — Városunk egyik polgára Szikszay József ur látván a Pesten alkalmazott, nemcsak a házzszámot, hanem az utcát és városrészt is tartalmazó táblácskakat, mindjárt megrendelt a debreczeni hat főutezához egy egy számot és egy utcái öntött feliratot is. E minták aztán a főkapitányi hivatal által be is mutattattak a városi tanács elöbe, s hogy ezeknek alkalmazása még eddig el nem rendeltetett, annak oka csupán az, hogy a főkapitányi hivatal ajánlatára legközelebb az utcák külön számozása el fog rendeltetni, s ez megtörténvén a Szikszay József által ajánlott táblácskák az új rendszer behozatalával fognak alkalmaztatni.

— Említettük tegnapi számunkban, hogy a 39-ik számú gyalog ezredbe önkéntesekül belépett tanulók közül vasárnap többen előlettek léptetve. Ma megkaptuk ezek névsorát, s ezennel közöljük: „Szakaszevőtökhé lettek Nickl Eduard, Komlóssy Arthur, Farkas Ferenc; káplárokka: Frater Zoltán, Simonffy István, Ujházy Sándor, Csánki Béla, Ferenczy Lajos, Császi Gyula, Dózsa Sándor, örvezetökhé: Kalocsa Lajos, Kovács József, Kovács Károly, Körts Ferencz, Vég Gyula. A többi önkéntes tanuló ezuttal nem léptettett elő.

— Nehány nap óta azon hír kereng városunkban, hogy Csernatonay Lajosnak a Nagyvárad lapok elleni sajtóperre tárgyalása még e napokban meg fog tartatni, sőt sokan ki is jártak a vasúthoz, hogy az érkező Csernatonayt üdvözölhesék. Miután hozzánk több oldalról intéztett kérdés ez ügyben, ezennel tudatjuk a magát ez iránt érdeklő közönséggel, hogy biztos tudomásunk szerint az esajtó-

ügyben megkezdett vizsgálatok még nem haladtak annyira, hogy már a tárgyalás napja kitűzethetett volna. Még néhány hét eltelhetik addig, míg ez megtörténend. Annak idején a tárgyalás előtt legalább egy héttel tudósítani fogjuk olvasóinkat.

— A „Tornay Ferencz“ által bérelt Tihanyi sóstó fordón, Konyár mellett, folyó hó 25-én fényes Anna napi tánczvigalom fog tartatni, mit azon megjegyzéssel hozunk tudomásra, hogy a ki és beszállításról, valamint a vendégeknek ellátásáról a legkitünöbben gondoskodva van.

— Mióta az ingyenes iskoláztatás behozatott városunkban, azóta annyira megsaporodott az iskolás gyermekek száma, hogy bár több új iskola állítottatott fel, még sem térnek az iskolákban, úgy hogy ismét új iskolák felállításáról kell gondoskodni. E körülmény a mint egyfelől örvendetes dolog, és az ingyenes iskoláztatási intézmény czélszerűségének s jótékonyágának bizonyítéka, másfelől szomorú jele az elhanyagolt multnak, melyben sok ember iskolázatlan maradt. Az új iskolák néme-lyikébe 14—15 éves gyermekek is járnak, kiket most adtak fel először. Jobb későn tanulni mint soha.

— A hatvan utcai volt kapu helyén évek óta ott guggol egy bódé, mely a szekerek s kocsik veszélyes sziklakövéül tekinthető; az ut közepén áll az, hogy jobbról, vagy balról belé kelljen ütközni az ott járó szekereknek; még az is járul hozzá, hogy a bódé elé kiraknak ládát hordót s isten tudja, mi lomféléket, melyektől a lovak rendesen megijednek, s könnyen veszélyt idézhetnek elő, a mint hogy volt is alkalom már e miatt a veszély közlegését borzadva szemlélni, midőn a bódé előtt kirakott sokféle lomtól megbokrosodott lovak elragadtak, csak a véletlen és a gondviselés adott menekülést a szekeren ülöknek. — E veszélyes bódét vagy el kellene hordatni, vagy az ut közepéről eltétetni, az árok szélére. Kérdezzem meg a hatóság akármely gazdát, ki itt szokott kijárni, ugyanezt fogja hallani. S mivel annak hogy egy rossz faalkotmány az országut közepén gátul maradjon: semmi bevehető oka nincs; a bódé mielőbb eltávolítandó lenne.

— Uj találmány. Rosty Zsigmond tudatja, hogy a vas-sinek és vaskerekék helyett fa-sinek és fakerekék alkalmazását illető találmányára szabadalmat kért. Érdekes azon összeállítás, mit Rosty Zs. a fa-és vas-pályák előállítás költségeire és jövedelmére nézve előad, jelesen egyebek közt: egymérföld vas pálya vassinekekkel és vaskerekékekkel kerül 150,000 frtba, egy mérföld pálya fasinekekkel és kerekékekkel 64,400 frtba, amott a jövedelem 25%, emitt 59%, sőt, ha egy év alatt kétszer kell is helyreállítani a fapályát, a jövedelem 35 1/2% lenne. Az amerikai Hudsonpályán már fakerekék alkalmaztatnak, de ezek

sok ig
teljese
Persia
bourg
napoly
Bajazi
a pers
tselsz
folyta
kai la
csakn
alkal
észak
saság
zöldé
visel

szá
eski

az t
nap

át r
első

a s
a fe
sek

vet
kő
lis

m

a vasnál többre jönnek; nálunk pedig a vasnál is kevesebbe jönnének; a mellett a fapálya zajt nem csinálván, a rajta utazás kényelmesebb.

** A főpiaczon hetivásárok alkalmával a szekerek annyira elállják az utakat, hogy a közlekedés teljesen fenakad. E bajt a legszemesebb rendőrségi vigyázat sem hárihatja el, hacsak az általános piacrendezés folytán a terménykereskedésre is más hely nem jelöltetik, mi óhajtható volna annyival inkább, miután a begyült vidéki fuvarosok miatt teljes képtelenség tisztán tartani főtevezánkat, mely egyedül kölcsönöz Debreczének városias színezetét.

— A debreczeni keresk. s iparkamara szervezésével megbízott központi bizottmány bevégezte eljárását s a kamara július 15-én megkezdte működését. — Beltagok névsora: Elnök: Komlóssy Imre takarékpénztári igazgató. Alelnök a kereskedői osztálynál: Sesztina Lajos vaskereskedő. Alelnök az iparosztálynál: Vecsey Imre építész. Kereskedői osztálybeli beltagok: Berghoffer István, Nemes Gábor, Szepessy Antal, Gaszner Károly, Berger Henrik, Makó István, Tóth Lajos, Molnár György, Stenczinger Károly, Aron Manó, Kókényesi Imre, Novelli Ede, Gyürki Sándor, Lobmayer József. Iparosztálybeli beltagok: Rácz György, Tóth István, Böszörményi Pál, Papp József, Kardos István, Antal Gábor, Mikinszki Károly, Szepessy Gusztáv, Varga Imre, Vásári István, Gréf Sándor Bruckner Ernő, Szombati Istv. Pekár Imre, Mezei Gábor.

** A napokban veszett eb kóválygott csapótevezán, míg nem egy rögtönzött peccér jól irányzott tégladarabbal úgy fejbe böllintá a beteg állatot, hogy az rögtön megszabadult nyavalyájától, valamint a félnék közönség is — aggodalmaitól.

** A népkert elhanyagolt sétányai vasárnaponként rendszeren megnépesülnek; a kigyózó utak megtelnek a társadalom különböző rétegeiből való látogatókkal. A vonzerőt e napon a katonazenekar gyakorolja, mely szabatos játékaival valóban élvezetes pillanatokot varázsol a szórakozás után szomjuhozó közönség számára. Milyen üdvös volna, ha a gyönyörű helyiségben kioszk építtetnék, hogy a kirándulás, minden tekintetben kielégítene a zöld mulatság igényeit.

** Hatvan utczán egy szegény öreg asszony döcögött a burkolaton, midőn a szíverősítőből jól felkortyantott vidéki fuvaros közzé vág elesigázott gebéinek, és az így ösztönzött párak neki iramodva, a tehetetlen öreget utba ejtik, s elgázolják. Semmi jelentékeny sérülése nem történt.

— Meghaltak: jul. 18. pfa k. v. Eszenyi Istvánné Sárka Zsuzs. 69 év. vérhas, csapót. k.v. Gombos Ist. f. Ján. 1 év. sorvadás, jul. 19. csapót. Oláh Péter f. József 10 hón. bélsorv., vargaut. Baik Andrásné Kerek Jul. 43 év. májsov.

Fővárosi értesítő.

— E hó 29-én a honvédtisztek a Margitszigeten a helyorségi tiszteknek viszonzásképen

TÁRCSA.

Életet szerelemért.

(Beszély.)

(Folytatás.)

III.

Másnap kora reggel sürgetve hívta Bélát egy rémült arcú eseléd az özvegy lakosztályába. Az előszobában inkább ijedséget, mint részvétet kifejező eselédekkel találkozék, a belső szobából kihallott Etelka csendes zokogása. Belépve a szobába ott látta feküdni a jászivü özvegyet, kit ily véletlenül ért a sors keze; egy régiebb megújult betegség meghűléssel összekötve rohamosan emészté életerejét; mellette szeretett leánya ült, arcán a fájdalom magasztos kifejezésével.

Nincs semmi oly megható, mint a valódi lelki fájdalom, mert ebben nyilatkozik közvetlen a lélek. Az ábrándos kedélyű felmagasztaló részvétet érez iránta, míg a lelket tagadó materialista félve vonul vissza az ismeretlen érzelemtől, melynek nagysága ot megrettentí.

egy díszes ünnepélyt fognak rendezni. Az ünnepélyt ő fensége József főhg hadsegéde, László h. kapitány rendezi. Ő fensége József főhg hir szerint jelen leend az ünnepélyen.

— A demimonde egy idő óta el van tiltva a császárfürdő látogatásától, s miután most az említett fürdőben újból mutatkozni kezdenek, a budai kapitányi hivatal a közérkölesiség érdekében intézkedéseket tett, hogy az eféle nők azonnal őrizet alá vétessenek, s további eljárás végett a rendőrséghez felkísértesse. — Hát a mi színházunk közönsége mikor lesz már felmentve az ilyes hölgyeknek sokszor igen kellemetlenül ható szomszédságától?

— Requiem. Benitzky Lajosért mult szombaton, mint talányos eltűnése évnappján az újpesti temető kápolnájában requiem tartott, melyre rokonain kívül igen sok barátja és bajtársa jelent meg. Innen Benitzky sírjához tettek látogatást.

— Asztalos és Madarász, kiknek megszökése híret tegnap lapunk táviratban közlé, újabb tudósítások szerint úgy szöktek meg a váci fegyházból, hogy öreiket opiummal elaltatták. Nyomoztatásukra erőlyes lépések vannak téré.

Irodalom.

** Két előzetési felhívást vettünk; egyik Szendrői Geőcze István. „Utazás Braziliába és vissza“ című művere hirdetteték; a másik pedig „Mezei virágok“ című költemény füzére Matók Béla tól. Az elsőre nézve megjegyzzük, hogy több irodalmi kitünő egyéniség ajánlja: s annak igen érdekes tartalmát, élénk előadási modorát s szép irályát kiemeli. A 12 szakaszra terjedő érdekes utleírás előzetési ára 1 ft 60 kr, mely összeg Lauffer Vilmosnak (Pest, váci utca 9 sz.) küldendő; a munka július végén fog szerküldetni. — Matók Béla költeményfüzérét szintén ajánljuk a közönség figyelmébe. Előzetési díja 1 ft. a pénzösszegek Vodiáner F. nyomdájának H.-M.-Vásárhelyen czimezve augusztus hó 30-ig küldendők.

Különfélek.

— Vág-Ujhelyben f. hó 13-áról írják: „A mult vasárnap Verboban a koresmai táncmulatság alkalmával két ifju parasztleány, kik mindketten egy és ugyanazon leányba voltak szerelmesek, — de a ki nem tudta magát elhatározni hogy a kettő közül melyiket válassza. — A bor mámor által felhevítve végre viadal utján akarták elintézni a dolgot. Az ökölharcz közben a két szerelmes, egy rothadt deszkákkal befedett ókut szájára lépett, s az alattok betörvén, mindketten a 16 öles mélységbe zuhantak. Csak félóra múlva lehetett az összeronesolt holttesteket a kut fenekéről a föld felszínére hozni. — A leány pedig, kinek bájai okozták e kettős szerencsétlenséget, — kétségbeesésében egy sadovai hős karjái közé vetette magát s tovább folytatta a megszakadt keringőt.

— A „Figaro“ jul. 15-ről jelenti Párisból: „I. Napoleon százados ünnepe a legnagyobb pompával fog színre kerülni. Legtöbb gond a nép ünnepekre fog fordítani Valóban itt az ideje, hogy a Napoleonidák cultusa ismét felfrisíttessék. — Napoleon Lajos herczeg 1840 saját pénzével egy hírlapot „A Capitol“-t alapította, hogy a napoleoni eszmék terjesztethessenek. Ha a lap vezetője a programot elmulasztott szigorúan megtartani, a herczegtel sürgető megintéseket kapott. Erre vonatkozó levelek még mai napság is létez-

Béla megindulva lépett az ágyhoz és bátorító szavakat intézett a zokogó leányhoz, igyekezett vigasztalni, hogy a betegség nem veszélyes. — Fáradtan emel fel fejét a beteg s meglátva Bélát, gyenge, alig érthető hangon beszélni kezdett.

— Ne sirjatok gyermekek, tudom, hogy már eleget éltem, a böles mindenható már elrendelte életem végét. Sokat szenvedtem életemben, de örömet is értem; tudom hogy a világban sok rossz ember van, de jó is. Csak azon gondolat nyugtalanít, hogy téged kedves leányom itt kell hagyni ez idegen ajku nép közt, hol mindenki, még a kivel jót tettünk is, ellenségünk vagy irigyünk.

A beteget láthatólag kínzá e gondolat, — hangja elakadt, kénytelen volt kissé pihenni, aztán nyugodtabban folytató:

— Csak egyedül ön az Béla, kibem még bízhatom; tegye meg egy baldokló anya kérését, viseljen gondot kedves gyermekemre. Megboldogult férjemnek egyedüli vágya volt itt hagyni ez idegen földet, de hivatalos lekötvé tartá, magam is már többször kivihettem volna, ha emberek öszvegüjtött vagyonomat mindanyiszor meg nem semmisítik. — Halálom után hagyjátok itt e föl-

nek. — Ezen levelek egyikében a következő áll: Miképen lehet egy oly hírlapnak, mely a napoleonizmus és a császárság harcászól szegődött, a sertéshizlalásról beszélni? Hogy lehet egy cikket kiadni, mely a hírlapot azon angol alkotmány uszályhordozójának tünteti fel, melynek elve az, hogy a király uralkodik, de nem kormányoz. Hogy lehet egy bonapartista lapnak azt állítani, hogy a hadsereg inkább a nép elnyomására, mint annak megoltalmazására szolgál?

— Montblanc nék mászó k. Palmer Gaunon angol, s Nicolet József francia születésű utazók f. é. jun. 28-án megmászák a Montblancot. A karaván reggel 6 órakor indult meg Chamounixból, s a Grand Moulets-re délután 4 órakor érkezett meg. Másnap reggel két óra tájt folytatták a mászást, s hét óra utánra eljutottak a nagy fensikra. Innen már csak egy lehetett tovább haladni, hogy 800 lépcsőfokot vágtak a jégbe, s így a Dromedar csucsra feljutottak. A szél igen erősen fújt, a két utazó és a vezető k sokszor a lezuhanás veszélyében forogtak.

Roppant erőfeszítések után 12 órakor értek fel a Montblanc csucsára, Palmer itt elájult, s hóval kellett feldőzölni. A felelemlenettel könynyebben ment, s a vakmerő utasok e roppant vakmerő expedícióról este 8 órakor érkeztek meg Chamounixbe.

— Legközelebb Brasiliában Buenos Ayresben a függetlenségi nyilatkozat emlékére tartott ünnepélyen Baraille léghajós egy léghajón felszállott. A léghajó a tökéletes szélesében a legsebbe emelkedett fel, de a leszálláskor hirtelen nagy sebességgel a kikötőbe zuhant alá. Több apró gőzhajó sietett a léghajós megmentésére, azonban a léghajó gömbje épen egy hajó keményére esett, s roppant dördüléssel explodált. A légnomás a közelben levő hajók fedélzetéről mind a tengerbe sodorta a legénységet. A gőzös maga meggyuladt, s csaknem egészen tönkre égett. Nyolcz egyén meghalt, 25 pedig veszélyesen megsebesült.

Belföld.

— Felekiné jutalmául mult szomban Szegeden „Griseldist“ adták, mely alkalommal a művésznőt nem kis veszély fenyegette. A 2-ik felvonásban, midőn Percival elkezdí mondani Griseldisnek, hogy a király kívánja tőle gyermekét, a színpadi mennyezetet tartó hosszú és súlyos léczek egyike leszakadt s épen Felekiné fejére esett, ki az ütés alatt elszédülve hanyatlott a közelálló karjai közé. Szerencsére a rémület sokkal nagyobb volt mint a baj. A függőnyt leeresztették, orvosok futottak a színpadra, s egy kis hideg borogatás alkalmazása után a művésznő ismét megjelent s szünni nem akaró zajos tapsokkal fogadtattott. E kellemetlen intermezzo semmi befolyással nem volt játékára, melylyel annyira elragadta a közönséget, hogy egy jelenet után hatszor kitapsolatott.

— Azon tolvaj, ki mint lapunkban említve volt a kolozsvári muzeumba betört, s Brassai bátyánkat meglotta, hurokra került; az ellopott tárgyak, mind megtaláltattak nála.

— Ajtó községen Kolozsvár mellett egy veszett eb három gyermeket harapott meg. Kettő ezek közül már kitortek a veszétség jelei, egy talán még meg menthető.

— A „Gy. K.“ írja: Az önélet veszélyeztetés kitünő példájával találkozánk mult kedden. Nem messze a szigeti fürdőháztól egy körülbelül 6—7 éves fueska játszadozott kis horgával a Duna partján, ahol egyszersmind a püspöki kisebb pap-

det, hol nincs békesség, mert higyjétek el, hogy véres napok következnek e nemzetre. — Ne menjetek az ország belseje felé, közel a határ, vonuljatok külföldre a vesz elől, de ne szünyetek meg szeretni hazátokat.

Béla felmagasztalva fogadta, hogy gondot visel leányára, mint lelke üdvére.

— Most már nyugodtan megyek kedves férjem után, Isten tegyen boldogokká gyermekeim.

Még az áldó kéz a két fiatal fején nyugodott, még mosolygott az ajak, de a szív egyre hidegebb lett. Kevés perc múlva a két fiatal egy holt test mellett zokogott.

* * *
Miért oly megrendítő a halál? Mi van oly megfoghatatlan ezen mindennap látható, de még is szokatlan egyszerű természeti eseményben? Azok kik helyzetüknél fogva naponként látják e szomorító törvényét az örök bölcseségnek, éveken keresztül eljutnak oda, hogy a halálozás külső szertartásai nem rendítik meg belsejökben, és e miatt modoruk bizonyos kérges hidegséget nyer, bármint takarják el azt a külső illedelmi szoká-

Debrecen 1869
67-73. évkönyv
a híreiről

53, 54. évkönyv
híreiről

növelde növendékei sétájokat végezzék. — Azonban a kis fücska, talán jobb siker reményétől indítva a közelébe talpra ugrott, — de szerencsétlenül. Ugyanis, azon gerendaszál, melyre ő ugrott, nem volt a talphoz erősítve, s így a talptól elválván, a fücska egyensúlyt veszítve a vízbeesett; de annyi lélekjelenléttel birt mégis, hogy a talpra kapaszkodjék. A gyermek sikoltására, egyike a növendékpapoknak, nem törődve azon veszélyvel, mely őt fenyegetendő vala, szintén a talpra ugrott, a fücskát a vízből kiemelve, s így életét megmenté. Azonban neki is nagy lélekéber-ségre volt szüksége, minthogy időközben a már előbb elvált gerendaszál, melyen ő is egyik lábával állott, mindjobban távozott a talptól. — Ha még csak egy másodpercczel tovább tart itt-dőzése, úgy saját maga is menthetlenül a Dunába zuhan. — E derék növendékpap neve: Matovics Vincze. — Méltó, hogy hálás elismerést szavazunk önfeláldozó készségeért, mely nélkül egy emberélet esett volna áldozatul.

Külföld.

— Genben f. hó második hetében tartotta a béke és szabadság szövetségnek központi bizottsága üléseit, s ez megváltoztatta azon szándékot, mely szerint az ez idei congressus Genben volt volna megtartandó. Az új határozat szerint a congressus f. é. sept. 14—19-ére hívatik össze Lausanneban. E változtatás különösen a francziák ohajtására történt, kik ez évben, az újonnan választott követekkel mint Jules Favre, Bancel, Gambetta, sat. igen számosan fognak megjelenni. Castelar is megígérte, hogy a köztársaságiak küldöttségének élén megjelenend. — Kétségenkívüli, hogy a helyzet a békeszövetség utolsó gyűlése óta Európában igen megváltozott, és pedig a békeszövetség szabadsági törekvéseinek előnyére, s hogy a lausanni gyűlés az európai demokrácia legkitünőbb tagjai közös felépése és összeműködése által határozott jelentőségűvé lehetend.

— A „Patrie“ a császár reformüzenetének létrejötté felől, a következőket közli: „Az szombaton minden miniszternek és az összes titkos tanácsnak jelenlétében, este 7-és 10 óra közt fogalmatadtatt. Nehány az általános helyzetet ecsetelő szó után Rouher a még ingadozó császárhoz a következő szavakat intézte: „Sire, engem azon rendszabályokra nézve, melyeket most felséged hozni fog részrehajlással nem lehet vádolni, mert hisz én nem javasoltam azokat, de most ütött azon óra, melyben azokat helyben hagyni kell.“ — Persigny aztán oly okokból, melyeket a császár és a birodalom közérdekéből állított merítetteknek, ellenkező értelemben nyilatkozott. A császár ezután néhány alaki ellenvetés után alájegyezte az okmányt, a nélkül hogy a személyekről fontolóra vétetett volna. Ez csak másnap történt, a midőn a császár figyelmeztetve lón arra, hogy minő nehézségekkel kellend a cabinetnek küzdeni, ha az új rendszabályok kivitele Rouher-ra bizatnék, s így Rouher csak a hétfői ülés utáni este jutott a dolgok újjalakulásának tudomására.

— Az angol alsó házban az egyházi bill felletti tárgyalások folytatattak és még szombaton befejeztettek, úgy hogy a bill, melyből a felsőház által kívánt módosítások csaknem mind ki lettek hagyva, még egyszer visszaküldetett a felsőházhoz, mely a felett most véglegesen fog tanácskozni. Azon erős censura, melylyel az alsóház a felsőház módosításai iránt eljár, a felsőházi tagok igen nagy számát egy óvás tételére indította. A szombati alsóházi ülésben Candia végett

sok. Itt még a kik szívök kedveseit vesztek el a halál által!

Az ember, ki még nem rég a föld leghatalmasabb lényei közé számított magát érzéketlen testté válik, mely nem különbözik semmit egy eltaposott virágszálltól. Azon ember ki világsodákat alkodott, észével a természet örök titkait akarta megfejteni: összeomlik az örök törvény egy lehelle alatt. A forró szerető szív, mely képes volt embermilliókért dobogni, és egyesekért élethosszu szenvedéseket hordozni el, megszűnik verni. Csak maroknyi por marad gunyolni az emberi kevelységet.

Nem kétségbeejtő mindezt látni? Lehet-e leírni Etelka fájdalmát midőn a kitett koporsón anyja nevét olvasá. Az utolsó kapa föld elzárta, tole a gyöngéd anyai szívet.

Midőn a temetés után félig öntudatlanul Béla karjain hazament, midőn a házba belépett, hol minden tárgy őt az elvesztett anyára emlékezteté, a megkezdett munka folytatást, az üres hely rendes elfoglalóját látszott vární: ekkor mindez úgy tűnt fel előtte, mint egy nyomasztó álom, melyből nehéz felébredni. Elméjét sötét

is nyújtott be interpellatio, s a külügyminis-terium 2-od államtitkára felvilágosításokat is nyujtott, a török hatóságoknak az említett szigeten történt eljárása felől.

— A párisi fenyítő törvényszék a „Rappel“ ellen, a kormány elleni gyűlölet és megvetés gerjesztése miatt kezdett perben kimondotta ítéletét. A felelős szerkesztő Barbieux 2 havi fogságra s 3000 frank bírságra, Arnould a cikkirója 3 havi fogságra, 3000 frank bírságra ítéltettek. A „Rappel“ ellen másik sajtóper is van folyamatban.

— Közöltük már pár nap előtt a megalakult spanyol ministerium névsorát, azonban nem leend érdektelen némi részleteket közölni, azon igyekvések felől, melyek a kérdés megoldását végre lehetségessé tették. Nehéz feladat volt az, a mivel Prim tábornoknak megkellett küzdeni, a mennyiben neki, hogy ezen ministerium megalakulhasson, a liberalis párt három töredéke között kellett, ha nem is végleges békét, de legalább is fégyverszűnetet eszközölni. Azon pontok, melyek felett nem tudtak megegyezni számosak, s tagadhatatlanul igen nagy fontosságúak voltak. Legelső kérdés volt az alkotmány azon szakaszának valódi magyarázata, mely az egyéni jogokat biztosítja. A demokraták és a független progressisták azt állították, hogy az alkotmányellenes nyilatkozatok ezen jogok körébe esnek, s ezen jogok szabad gyakorlásához tartoznak. A miniszterek ellenben és a progressisták legnagyobb része, az állami alaptörvény, valamint a törvényesen fenálló kormány forma iránti tiszteletet az állampolgári jogok gyakorlása által átnemhágható határral tüntetik fel. — Hasonlóképen az igazságügyminis-ter választásában is nehezen tudtak a pártok megegyezni, mindenik erősen ragaszkodván jelöltjéhez. Végre Prim a különböző pártok fejeit magához meghívta, s a tanácskozások az egész éjen át tartottak, a nélkül hogy eredményre vezettek volna. Csak másnap sikerült Primnek a pártokat nagy erőfeszítéssel reá venni, hogy az egész ügy elintézését reá bizzák, s az általa teendő lépésekhez beleegyezésüket adják. Prim valóban rövid időre diktatori hatalommal ruháztatott fel, s ennek lön eredménye a spanyol ministeriumnak általunk már közölt megalakulása.

Legujabb

— Bécs, jul. 10. — A római curia jelenté, hogy a kath. hatalmakhoz meghívások fognak intéztetni a zsinatra.

— Bécs, jul. 19. A hannoveri exkirály hír szerint Londonba költözik át.

— Bécs, jul. 19. A magyar delegatio katonaiügyi bizottsága a mai előleges tanácskozmányban helyben hagyta a tiszti fizetések javítását u II. foku kapitányságig. Az I. osztályu kapitány fizetése 1080 fra szabattott. A többi fizetésemelések nem hagyattak helyben.

— Páris, jul. 19. A ministertanács a kamarák egybehívását hír szerint októberre határozta.

— A francia ministeri cabinet véglegesen megalakult, s a jul. 17-ki keletű császári dekre- tum szerint igazságügyminis-terré Duvergier, kül- ügyivé de la Tour d' Auvergne, belügyivé Forea- de la Roquette, pénzügyivé Magne, hadügyivé Niel, tengerészeti- vé Bordeaux, s nyilvános mun- kák min. évé Gressier, a földmívelésévé Le Roux, s az államtanács elnökévé Chasseloup nevezet- tek ki.

IV.

homály burkolá be, kietlen pusztaságban látta magát kitéve, s élénk vágy szállotta meg e földet elhagyni.

De a fájdalom olyan mint kiáradt folyam, medréből kitorve elpusztít mindent, majd rövi- debb vagy hosszabb idő alatt apadni kezd, végre régi partjai közé tér vissza. Etelka fájdalma is lassankint gyengülni kezdett, és a viharos szen- vedés mely egész életörömét szétrombolni lát- szott, bánatos visszaemlékezéset csendesedett le.

Béla mindent elkövetett hogy a kedves le- ányt vigasztalja és anyjának utolsó kívánata sze- rint biztos helyre vezesse, de Etelka folyvást ha- laszgatá az elutazást, akadályokat gördítve annak elébe, míg Béla keblében katonai kötelessége fo- gadásával erős harcot vívott.

Rohanva fejlődtek az események, s míg az or- szág egyik szélén két szív élt aggódo várakozás- ban: bent az ország kebelében véres tragoedia folyt le. A magyar nemzet martyr-koszorúja sok névvel lett gazdagabbá. . .

Köszönet.

— Debreczen, jul. 20. Hetivásárunk kö- zepszerüleg volt látogatott, élet s egyébféle élé- miczikkek közép minőséggel hozattak, a hétfői életárak néhány krral lejjebb szálltak, főleg a bu- za köblönkint 20—40 krral alább kelt, szinte a tengeri is. — Kenyér nem sok volt s drágán kelt. Zöldég-piacunkon a kedvező időjárás folytán na- ponta bővül, s olcsóbbadik. Krumpli zsákja 1 ft 40—60 kron kelt. Szatmárból is hozott néhány szekér aszalvány s főzelék. A gyümölcsfélék közt leginkább alma és körte képezi a többséget s elég drága. Tiszahátról is hozott néhány szekér al- ma zsákja 3 ft 80 kr — 4 ft kelt. Nyersbőrt közép mennyiséggel hoztak s hamar el kelt, a mult heti árak lényegesen nem változtak. Tehénbőr párja 26—28 1/2 ft, helybeli székéből 28 1/2 ft. Lóbőr 11 —12 ft. Kész bőrnek közepszerü kelete volt, de az árak semmikép nem akarnak javulni.

— A magyar kormány a tiszta vidéki vasuti társulatnak általunk annak idején említett, s az illető vonalnak Czeplédtől Pestig történendő kié- pítését kérelmező folyamodása tárgyában kedvező határozatot hozott, s így nem sokára városunk a Tiszai pálya útján közvetlen összeköttetésben le- end a fővárossal, mi iparunk és kereskedelmünk- re nézve mindenesetre a legelőnyösebb hatással fog birni.

— Földesről az aratás eredményéről tu- dósítást vettünk, mi nem a legörvendetesebb, mi- után az ugy a buzában mint más egyéb gabnane- mekben a középszerün alól áll. A kukorica is igen silány, gyümölcs ugy szólván semmi. Borter- més a fagy okozta károkat tekintve kielégítő lesz.

154-ik árjegyzék

az „István“ gőzmalom gyártmányairól.

(Debreczenben költségmentesen, készpénzfizetés mellett o. ében, lütelezetség nélkül).

	ft.	kr.
A. Asztali dara nagy szemü	—	15 60
B. Ugyanaz apró szemü	—	15 60
C. Dara középszerü	—	12 40
O. Királyliszt	—	15 40
1. Lángliszt	—	12 40
2. Montliszt	—	11 80
3. Zsemlyeliszt különös	—	11 20
4. Ugyanaz	—	10 60
5. Fehér kenyérliszt I. rendü	—	9 40
6. Ugyanaz II. rendü	—	7 80
7. Barna kenyérliszt I. rendü	—	7 20
8. Barna kenyérliszt II. rendü	—	6 20
Kétszeres liszt	—	—
Rozsliszt I. rendü	—	7 80
Rozsliszt II. rendü	—	5 80
000. Árpakása	—	18 —
00. Árpakása	—	16 —
0. Árpakása	—	14 —
1. Árpakása	—	11 —
2. Árpakása	—	10 —
3. Árpakása	—	9 —
Lábliszt	—	5 20
Korpa	—	2 —
Árpaliszt	—	4 —

Minden zsákért 1 ft felzetendő. — E betétet azonban a vevő visszakapja: ha a zsákot, az elvettől számitott legfeljebb 5 hó alatt, hiba nélkül, bérmen- tesen visszaszállítja.

Utánvétel mellett visszaküldött zsákok nem fo- gadatnak el.

Simaördés mázsánkint	—	60 kr.
Darálás	—	70 kr.

Debreczen, jun. 27. 1869.

Az idő őszfele kezdett közeledni, itt-ott le- aratott vetés talói mutatkoztak, uig a láthatár szélén feldult falvak üszkei sötéttettek. Néhol az utfélen, vagy lakatlanú lett helységek utczáin domboru halmok emelkedtek, hasonlók gabnane- mekhez. Valóban azok, a halál kaszája sok szép életet takart ide a jövő — feltámadásra. Ne néz- zünk rájok, és a polgárháboru gyászos jelképei ezek. . . .

Egy szép őszi délután Etelka és Béla uti előkészületekkel foglalkoztak, mert a pórnép fe- nyegető magaviselete miatt nem látszott taná- csosnak tovább maradni, midőn egy öreg pór jön be a kapun s egyenesen Bélának tartva, őt nevé- nél szólítja. Meglepetve tekint ez reá s el akarja utasítani; ekkor a pór gunyját és álszakálát el- vetve, az állóközvetből Várhegyi Zoltán fejlik ki.

Etelka, ki eddig némán nézte a jelenetet, önkéntelen sikoltással rohan a felismert Zoltán keblére. — A viszontlátás öröme elnémítja ezt, s mig kimondhatatlan gyönyörrel pihennek szemei a kedves arczon, ajka önkéntelenül rebegi: Etel- kám kedvesem!

(Folyt. köv.)

Magyar kir. szab. tiszavidéki vasúti MENETREND, az erdélyi vasutüzlet megnyitása napjától a további rendelkezésig.

		óra	perc	naprészt	óra	perc	naprészt
I. Bécs és Pestről Kassára felé							
Bécs	ind.	5	—	este	7	30	reg.
Pest	"	6	30	reg.	5	23	este
Czegléd	"	9	39	"	8	4	"
Szolnok	"	10	37	"	9	17	éjjel
Püsp.-Ladány	"	1	33	délu.	1	3	"
Debreczen	"	3	5	"	3	48	reg.
Nyiregyháza	"	4	35	"	6	24	"
Tokaj	"	5	31	este	—	9	"
Miskolcz	"	7	24	"	10	46	délu.
Kassa	érk.	9	56	"	1	51	délu.
II. Bécs és Pestről Aradra felé							
Bécs	ind.	8	—	este	7	30	reggel
Pest	"	6	30	reggel	5	23	este
Czegléd	"	9	24	"	8	19	"
Szolnok	"	10	16	délelőtt	9	47	éjjel
Mező-Túr	"	11	29	"	11	40	"
Csaba	"	1	9	déltűn	2	36	"
Arad	érk.	2	52	"	5	11	reggel
III. Bécs és Pestről Nagyvárad felé							
Bécs	ind.	8	—	este	—	—	—
Pest	"	6	30	reggel	—	—	—
Czegléd	"	9	39	"	—	—	—
Püsp.-Ladány	"	2	7	déltűn	—	—	—
B.-Ujfalu	"	3	16	"	—	—	—
Nagyvárad	érk.	4	31	"	—	—	—
IV. Kassáról Pest és Bécs felé							
Kassa	ind.	5	21	reg.	12	1	déib.
Miskolcz	"	7	55	"	3	20	délu.
Tokaj	"	9	37	"	5	50	este
Nyiregyháza	"	10	39	"	7	33	"
Debreczen	"	12	19	délu.	10	26	éjjel
Püsp.-Ladány	"	1	57	"	12	39	"
Szolnok	"	4	39	"	4	39	reg.
Czegléd	érk.	6	33	este	5	55	"
Pest	"	8	30	"	9	5	"
Bécs	"	6	14	reg.	6	39	este
V. Aradról Pest és Bécs felé							
Arad	ind.	12	26	déltűn	8	47	este
Csaba	"	2	7	"	11	23	éjjel
Mező-Túr	"	3	43	"	2	15	"
Szolnok	"	5	—	"	4	18	reggel
Czegléd	érk.	5	48	este	5	38	"
Pest	"	8	39	"	9	5	"
Bécs	"	6	14	reggel	6	39	este
VI. Nagyváradról Pest és Bécs felé							
Nagyvárad	ind.	10	20	délelőtt	—	—	—
B.-Ujfalu	"	11	44	"	—	—	—
Püsp.-Ladány	érk.	12	55	déltűn	—	—	—
Czegléd	"	5	33	este	—	—	—
Pest	"	8	39	"	—	—	—
Bécs	"	6	14	reggel	—	—	—

A közállomásokról indulás ideje, minden pályaudvaron a kifüggesztett részletes menetrendben van kimutatva.

A vasúthoz csatlakozó postakocsik menetrendje.

Arad-Szeben: Indul Aradról naponként este 7 órakor. — Érkezik Aradra naponként reggel 3 óra 19 perczkor. (5—4 utas felvétele mellett.)
 Nagyvárad-Arad: Ind. (Személy-szállítás). Nagyváradról naponként este 6 órakor. — Erk. Nagyváradra naponként reggel 9 órakor.
 Nagyvárad-Kolozsvár: Ind. Nagyváradról nap.kint este 6 ór. 50 p.kor. — Erk. Nagyváradra nap.kint reg. 6 ór. 40 percz. (7—8 utas felvétele mellett.)
 Nyiregyháza-Beregszász: Ind. Nyiregyházaról nap.kint reg. 7 ór. Erk. Nyiregyháza nap.kint este 4 ór. 50 percz. (5 utas felvétele mellett.)
 Miskolcz-Eger-Hatvan: Ind. Miskolczról nap.kint reg. 8 ór. 50 percz. — Erk. Miskolczra nap.kint este 6 ór. 10 percz. (5 utas felvétele mellett.)
 Kassa-Lőse-Késmárk: Ind. Kassáról nap.kint éjjel 12 ór. — Erk. Kassára nap.kint éjjel 10 ór. 50 percz. (7 utas felvétele mellett.)
 Kassa-Tarnov: Ind. Kassáról nap.kint reg. 1 ór. — Erk. Kassára nap.kint éjjel 10 ór. 50 percz. (7 utas felvétele mellett.)
 Kassa-Munkács-Sziget: Ind. Kassáról nap.kint éjjel 11 ór. 45 percz. — Erk. Kassára nap.kint reg. 1 ór. (5 utas felvétele mellett.)
 Kassa-Vász: Ind. Kassáról vasárnap, hétfőn, szerdán és pénteken d. e. 10 ór. — Erk. Kassára hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton d. u. 2 ór. 45 percz. (5 utas felvétele mellett.)

Az igazgatóság.

H I R D E T É S E K.

40 aranyérem. 40 aranyérem.

Kártolt gyapju.

Selyemszörű birkák a **Mauchamp-Merino** eredeti nyájból, kaphatók Louis Graux-nál Juvincourtban (Aisne m.) Franciaországban.

Egyedül nyertek ezek nagy arany érmét Londonban 1851-ben. New-Yorkban 1853-ban. Első osztályú érmét 1855. 1867. Párisban. Aranyérmét az 1856-ki párisi. 1866-ki billancourt-i kiállításon.

A Mauchamp-Merino-juhok kaphatók egyedül Louis Graux úrnál az alapítónál, saját tenyésztéséből. A francia kormány, valamint a honosítási társaság jelentékeny jutalmakat tűznek ki ezen faj terjesztésére, melynek gyapjja úgy fém, mint jelentékeny hosszúsága és ruganyossága által a Thibeti és Angora-gyapjút pótolja. Ez állatok a Rhaubouillet-fajjal vetekednek. — A Ggaja-juhokkal való keresztezés által a legnagyobb eredmény érteit el.

Graux Louis urat Bécsben Ellis Adolf képviseli, Ungarszage Nro 17. III. Bezirk, ki ezen juhok ára és tulajdonságai felől egy szóval, mint levélben felvilágosítással szolgál. — Nála élő példányok és gyapjumustrák is megtekinthetők.

27-1-5

Elismervények,

Hoff János udvari szállító központi raktárának Bécsben Kärtnering II. sz.

Berlin, máj. 31. 1869. 12 üveg maláta-kivonat-egészségi sert kér Böhme, 6 Felsőgének a királynak palotájában. — Promontorvára, máj. 25. 1869. Kérem nekem 28 üveg mal.-kiv.-egész. sert, 1 font maláta-csokoládét és 1 font maláta-csokoládé port küldeni. Gaffen-fried Gabriella, báróné. — Scheiffing, máj. 9. 1869. 5 font mal.-kiv.-egész. csokoládét azon megjegyzéssel rendelék meg, hogy az, az által eddig elért eredménnyel igen meg vagyok elégedve. Az a gyomoromnak sem nem alkalmas, sem az emésztést a legkisebb mérvben nem zavarja, hanem erős, alanyi, könnyen emészthető és áthasonítható tápszer, s az üdülőknél a kiállott heveny és üdült betegségek után, mindennemű nedv-vesztéseknél ujjaalakító hatása van. Dr. H. Schalling, orvos. — Czege, (Erdélyben) ápril 14. 1869. Küldjön ön nekem 5 csomagot nagy gyógyhatású maláta mell-csukorkáiból, 1 fontot a híres maláta-kivonat csokoládéből, a mikkel itt 2 mellbetegségeket kísérletet tenni. Vass Berta, grófné. — Jablonitz, jun. 4. 1869. Kérek nekem 12 csomag maláta mell-csukorkát minél hamarabb küldeni. Apponyi Gusztáv gr.

A csupán egyedül valódi Hoff-féle maláta-kivonat egészségi sert, valamint a maláta-egészségi csokoládé és kivonat-csukorkák, kaphatók egyedül Bécsben, Kärtnering 11. sz. a. Az etiketteken Hoff János keze írása áll.

Debreczenben raktár létezik Weber János fűszerkereskedésében, valamint Rotschnek V. Emil gyógyszerárában.

ARAK: A maláta-kivonat egészségi sert 6 üveg 5 frt 70 kr, 15 üveg 7 frt, 28 üveg 14 frt, 58 üveg 27 frt 50 kr, 120 üveg 53 frt. — A maláta csokoládé 1. sz. 1 # 2 frt 40 kr, 2. sz. 1 # 1 frt 60 kr, 3 #-nál 1/2 # ingyen; 10 #-nál 1 1/4 #. — A maláta csokoládé sert, mely a gyermekeknél az anyatejet helyettesíti, 80 és 40 kr. A csukorkák #-ja 60 és 50 kr. Bécsből le. 24.—1—1?

Arverési hirdetés.

Sz. kir. Debreczen város részéről közhírré tétük, hogy a város tulajdonához tartozó szovátihí regale vagy is belső, külső csapszék, mészárszék, bolt, nadályszedési jog és curialis telék jövvő 1870. évi jan. 1-től számitandó 3 évre, a városkáz nagy tanácsstermben 1869. évi aug. 15-ik napján tartott nyilvános árverésen, a városi számvevői hivatalnál addig is megtekinthető, árverési előleges feltételek mellett használatba fog adatik, mely alkalomra a helyem kívánók a kelő birtokpénzzel ellátva, cenzel megérkeznek.

Kelt Debreczenben, jul. 14. 1869.

Poroszlav László.
29.—5—5 kiküldött tanácsnok.

Eladó ház

Nagyujtca elején az 1704. sz. a. koház utána való földével örökáron eladó. Értekezhetni iránta Debreczenben Oláh Károly ügyvéddel.

Debreczen. 1869. Nyomatott a város könyvnyomdájában.